



POWIATOWY URZĄD PRACY W CZĘSTOCHOWIE

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W MIEŚCIE CZĘSTOCHOWA
W 2011 ROKU**



**CZĘSTOCHOWA
MARZEC 2012**

WSTĘP	3
1.ANALIZA BEZROBOCIA W MIEŚCIE CZĘSTOCHOWA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	7
1.1 <i>Bezrobotni według zawodów w mieście Częstochowa. Stan w końcu 2011r.</i>	7
1.2 <i>Bezrobotni zarejestrowani w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki według zawodów w mieście Częstochowa. Stan w końcu 2011 roku.....</i>	13
1.3 <i>Bezrobotni z miasta Częstochowy zarejestrowani w PUP Częstochowa powyżej 12 miesięcy. Stan w końcu 2011r.</i>	18
1.4 <i>Napływ bezrobotnych według zawodów w mieście Częstochowa w 2011r.</i>	20
2.ANALIZA OFERT PRACY POZYSKANYCH W MIEŚCIE CZĘSTOCHOWA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W 2011r	24
3.ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	26
3.1 <i>Ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych według wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów</i>	27
3.2 <i>Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w mieście Częstochowa w 2011r.....</i>	32
3.3 <i>Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w mieście Częstochowa ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty w 2011r.....</i>	36
3.4 <i>Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w 2011roku.....</i>	37
WNIOSKI.....	40

WSTĘP

Współczesny rynek pracy charakteryzują coraz wyższe i zmieniające się wymogi odnośnie kwalifikacji, a także zmiany w zakresie modelu pracy. Rzadkością jest stałe zatrudnienie w jednym miejscu pracy. Aby osoby bezrobotne mogły dostosować się do wymogów rynku pracy powinny na bieżąco się doksztalać i stale podnosić poziom wiedzy. Realizowanie tego zamierzenia wymaga zastosowania sprawnego systemu informacyjnego, zapewnianie szerokiego dostępu do wiedzy i doradztwa zawodowego.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, formułowania ocen, wniosków i ostrzeżeń dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Dzięki monitoringowi zawodów deficytowych i nadwyżkowych możliwa jest koordynacja szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego, a także określenia kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych pod potrzeby lokalnego rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie jako jeden z istotnych kierunków zadań uznał systematyczną obserwację lokalnego rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Stąd też monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest narzędziem, dzięki któremu Urząd jest w stanie określić tendencję rozwoju zawodów na lokalnym rynku pracy.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest sporządzany w okresach półrocznych w oparciu o zalecenia metodyczne opracowane przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Celem niniejszego opracowania jest określenie kierunku zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na rynku pracy miasta Częstochowy w 2011 roku, określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, bieżące korygowanie struktury i treści kształcenia zawodowego w miejscowych szkołach, usprawnienie poradnictwa zawodowego

i pośrednictwa pracy poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych, ułatwienie realizacji programów specjalnych na rzecz aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich zatrudnienia, stworzenie bazy informacyjnej dla instytucji zainteresowanych problematyką rynku pracy.

Opracowanie określa skalę i strukturę bezrobocia w poszczególnych grupach i zawodach oraz popyt na pracę w tych zawodach z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy.

Podstawą opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są:

- załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za 2011 rok”,
- załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy”,
- Polska Klasyfikacja Działalności obowiązująca na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 roku (Dz. U. Nr 251 poz. 1885),
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 roku Nr 69, poz. 415 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 kwietnia 2010 roku w sprawie Klasyfikacji zawodów i specjalności (Dz. U. Nr 82, poz.537) na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania.

Klasyfikacja zawodów i specjalności jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występującym na rynku pracy. Grupuje poszczególne zawody (specjalności) w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy.

Struktura klasyfikacji oparta jest na systemie pojęć, z których najważniejsze to: zawód, specjalność, umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe.

W efekcie struktura klasyfikacji obejmuje: 10 grup wielkich, 43 grupy duże

(jako wewnętrzny podział grup wielkich), 132 grupy średnie (jako wewnętrzny podział grup dużych) i 444 grupy elementarne (jako wewnętrzny podział grup średnich), przy czym grupy elementarne obejmują 2 360 zawodów i specjalności.

Bezrobotni rejestrowani w urzędach pracy klasyfikowani są według zawodu, do wykonywania którego muszą mieć odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź odpowiedni staż pracy.

Natomiast **osoby bez zawodu** to osoby:

- nie posiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu, poświadczonych świadectwem, dyplomem ukończenia szkoły lub zaświadczeniem instytucji szkoleniowej o ukończeniu odpowiedniego kursu,
- nie posiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie.

W grupie osób bez zawodu znajdują się przede wszystkim bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym oraz osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące, które nie posiadają dyplomu, świadectwa, zaświadczenia uprawniającego do wykonywania danego zawodu lub stażu pracy dłuższego niż 1 rok w danym zawodzie.

Zawód deficytowy to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawód nadwyżkowy to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe wyznaczone są w oparciu o następujące mierniki:

- średnią miesięczną nadwyżkę (deficyt) podaży siły roboczej,
- wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów,
- wskaźnik długotrwałego bezrobocia,
- wskaźnik szansy uzyskania oferty,
- strukturę bezrobotnych i ofert pracy według zawodów i PKD.

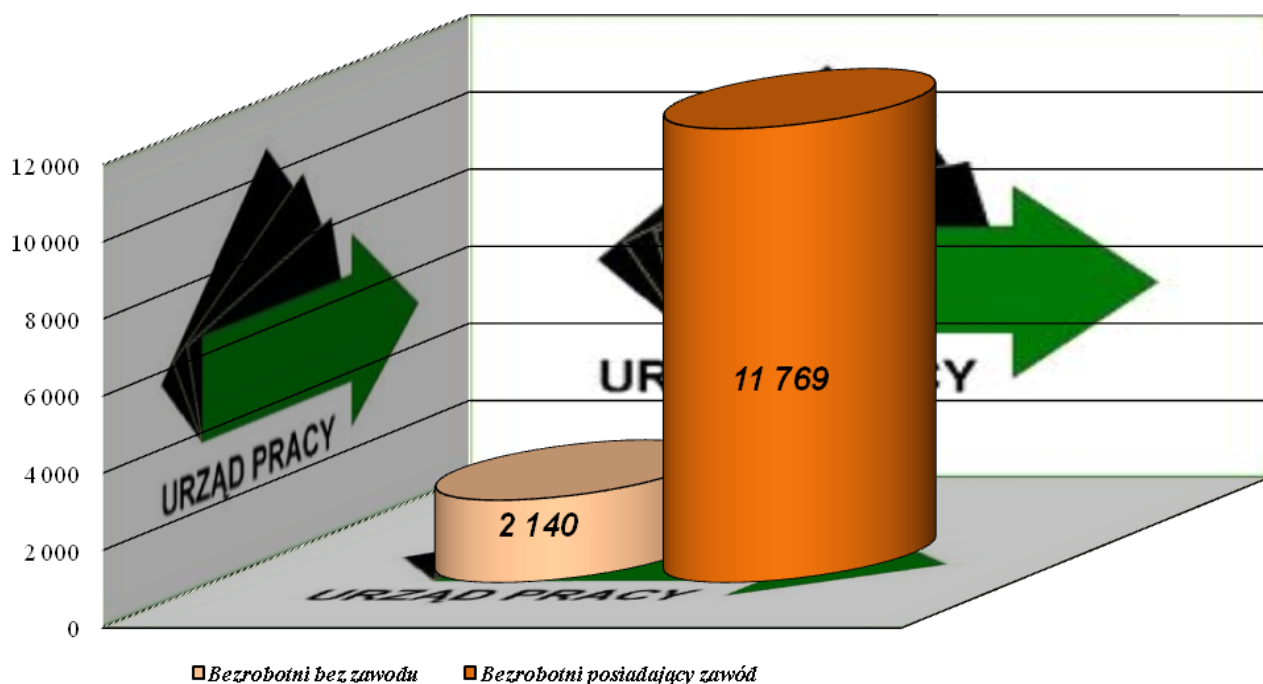
1. ANALIZA BEZROBOCIA W MIEŚCIE CZĘSTOCHOWA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

1.1 *Bezrobotni według zawodów w mieście Częstochowa. Stan w końcu 2011 roku*

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie według stanu w końcu 2011 roku z terenu miasta Częstochowy zarejestrowanych było 13 909 osób, w tym 6 830 kobiet. Natomiast w końcu 2010 roku zarejestrowanych było 13 220 osób bezrobotnych, w tym 6 359 kobiet. Nastąpił wzrost liczby osób bezrobotnych o 689, w tym o 471 kobiet.

Z ogółu zarejestrowanych w końcu 2011 roku liczba osób bez zawodu wynosiła 2 140, co oznacza, że osoby te nie spełniały jednocześnie dwóch warunków, a mianowicie nie posiadały świadectwa ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego oraz udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie.

Liczba osób sklasyfikowanych według wskazanego przez nich zawodu jako podstawa przy poszukiwaniu pracy wynosiła 11 769.



Wykres nr 1: Osoby bezrobotne bez zawodu i posiadające zawód z miasta Częstochowy. Stan w końcu 2011r.

Według stanu w końcu 2011 roku największą liczbę bezrobotnych generowały zawody:

Nazwa zawodu	2011 rok	2010 rok
	Liczba osób i udział w ogólnej liczbie bezrobotnych	
Sprzedawca	1093 (7,86%)	981 (7,42%)
Ślusarz	364 (2,62%)	360 (2,72%)
Technik prac biurowych	256 (1,84%)	276 (2,08%)
Robotnik budowlany	243 (1,75%)	210 (1,58%)
Technik ekonomista	238 (1,71%)	267 (2,01%)
Sprzątaczką biurową	229 (1,65%)	215 (1,62%)
Krawiec	201 (1,45%)	201 (1,52%)
Szwaczka	192 (1,38%)	155 (1,17%)
Magazynier	175 (1,26%)	155 (1,17%)
Murarz	168 (1,21%)	186 (1,40%)
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	158 (1,14%)	164 (1,24%)
Technik mechanik	154 (1,11%)	165 (1,24%)
Kucharz	146 (1,05%)	118 (0,89%)
Robotnik gospodarczy	146 (1,05%)	98 (0,74%)

W końcu 2011 roku duża liczba bezrobotnych skupiała się ponadto w zawodach: pakowacz, mechanik samochodów osobowych, specjalista do spraw marketingu i handlu, pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, przedstawiciel handlowy, kierowca samochodu ciężarowego, technik budownictwa, elektromonter (elektryk) zakładowy, hydraulik, pedagog, szewc-naprawiacz, fryzjer, cholewkarz, malarz budowlany.

Analiza bezrobotnych według 2-cyfrowych grup zawodowych wykazała, że w końcu 2011 roku największa ich liczba znajdowała się w grupie „Sprzedawcy i pokrewni”. Znajduje się w niej 11,91% ogółu zarejestrowanych. Dominuje tu grupa elementarna sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 10,54% grupy dużej. W ww. grupie bezrobotne kobiety stanowiły 20,04% ogółu zarejestrowanych.

Druga pod względem liczebności bezrobotnych duża grupa to „Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni” - udział tej grupy w ogólnej liczbie zarejestrowanych z miasta Częstochowy stanowił 8,16%, a największą liczbę bezrobotnych skupiały grupy

elementarne, tj.

- krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni – 1,83% grupy dużej,
- szwaczki, hafciarki i pokrewni – 1,68%,
- obuwnicy i pokrewni – 1,60%.

Jest to grupa, która generuje 9,86% bezrobocia wśród kobiet.

Ponad 7-procentowy (7,99%) udział bezrobotnych odnotowano w grupie „Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni”.

Grupy elementarne, w których znajduje się największa liczba zarejestrowanych bezrobotnych to:

- ślusarze i pokrewni – 3,26% dużej grupy,
- mechanicy pojazdów samochodowych – 1,65%,
- ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni – 0,93%.

Kobiety zaliczane do ww. grupy zawodowej stanowiły 0,57% tej kategorii bezrobotnych.

Kolejną dużą grupą pod względem liczebności bezrobotnych jest grupa „Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)”. Skupia ona 7,06% ogółu zarejestrowanych. Jest to grupa, która liczy 0,23% bezrobotnych kobiet. Dominują tu grupy elementarne:

- hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych – 1,49% dużej grupy,
- murarze i pokrewni – 1,44%,
- malarze i pokrewni – 0,83%.

Grupa duża „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie” skupia 7,06% ogółu bezrobotnych. Jest to grupa, która generuje 4,26% bezrobocia wśród kobiet. Grupy elementarne, w których znajduje się największa liczba zarejestrowanych bezrobotnych to:

- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani – 2,88% dużej grupy,
- robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym – 2,06%,
- pakowacze – 1,07%.

Ponad 5-procentowe bezrobocie generuje następną dużą grupę, tj. „Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych” (5,49%). W ww. grupie bezrobotne kobiety stanowiły 3,69% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Grupy elementarne, w których znajduje się największa liczba zarejestrowanych bezrobotnych to:

- technicy mechanicy – 1,69% dużej grupy,
- technicy budownictwa – 1,10%,
- technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani – 0,76%.

Ponad 4-procentowe bezrobocie generują następane trzy duże grupy, tj. „Średni personel do spraw biznesu i administracji” (4,99%), „Pracownicy usług osobistych” (4,96%) oraz „Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania” (4,23%).

Grupa duża „Średni personel do spraw biznesu i administracji” skupia 7,27% bezrobotnych kobiet. Grupy elementarne, w których znajduje się największa liczba zarejestrowanych bezrobotnych to:

- średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych – 2,04% dużej grupy,
- przedstawiciele handlowi – 0,87%,
- pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu – 0,59%.

Natomiast inaczej przedstawia się sytuacja w grupie dużej „Pracownicy usług osobistych”. Grupę tę tworzą przede wszystkim grupy elementarne, tj.

- kucharze – 1,46% grupy dużej,
- gospodarze budynków – 1,33%,
- fryzjerzy – 0,83%.

Udział bezrobotnych kobiet w ww. grupie stanowi 6,77%.

W dużej grupie „Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania” kobiety stanowią 5,63% tej kategorii bezrobotnych. Najwięcej bezrobotnych generują grupy elementarne:

- specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 1,28% grupy dużej,
- specjaliści do spraw reklamy i marketingu – 1,10%,
- specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi – 0,57%.

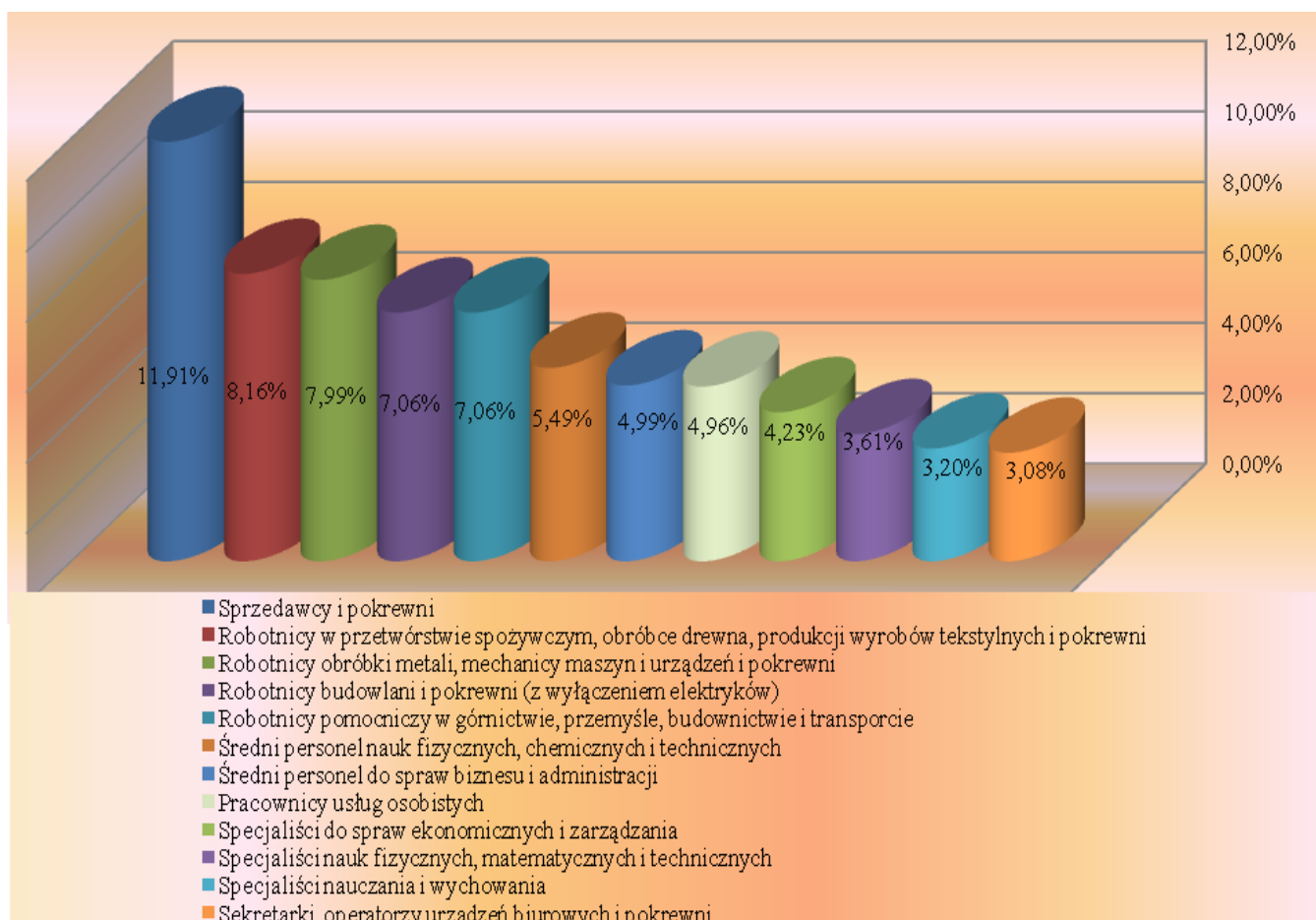
W grupie „Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych” znajduje się 3,61% zarejestrowanych bezrobotnych. Dominują tu grupy elementarne:

- inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji – 0,49% grupy dużej,
- inżynierowie górnictwa, metalurgii i pokrewni – 0,48%,
- inżynierowie mechanicy – 0,42%.

Kobiety zaliczane do ww. grupy zawodowej stanowiły 3,51% tej kategorii bezrobotnych.

Kolejne duże grupy zawodowe, które skupiały ponad 3-procentowy udział bezrobotnych to: „Specjaliści nauczania i wychowania” (3,20%) i „Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni” (3,08%).

W pozostałych grupach zawodowych udział bezrobotnych nie przekraczał 3% .



Wykres nr 2: Duże grupy zawodowe o największej liczbie bezrobotnych.

1.2 Bezrobotni zarejestrowani w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki według zawodów w mieście Częstochowa. Stan w końcu 2011 roku

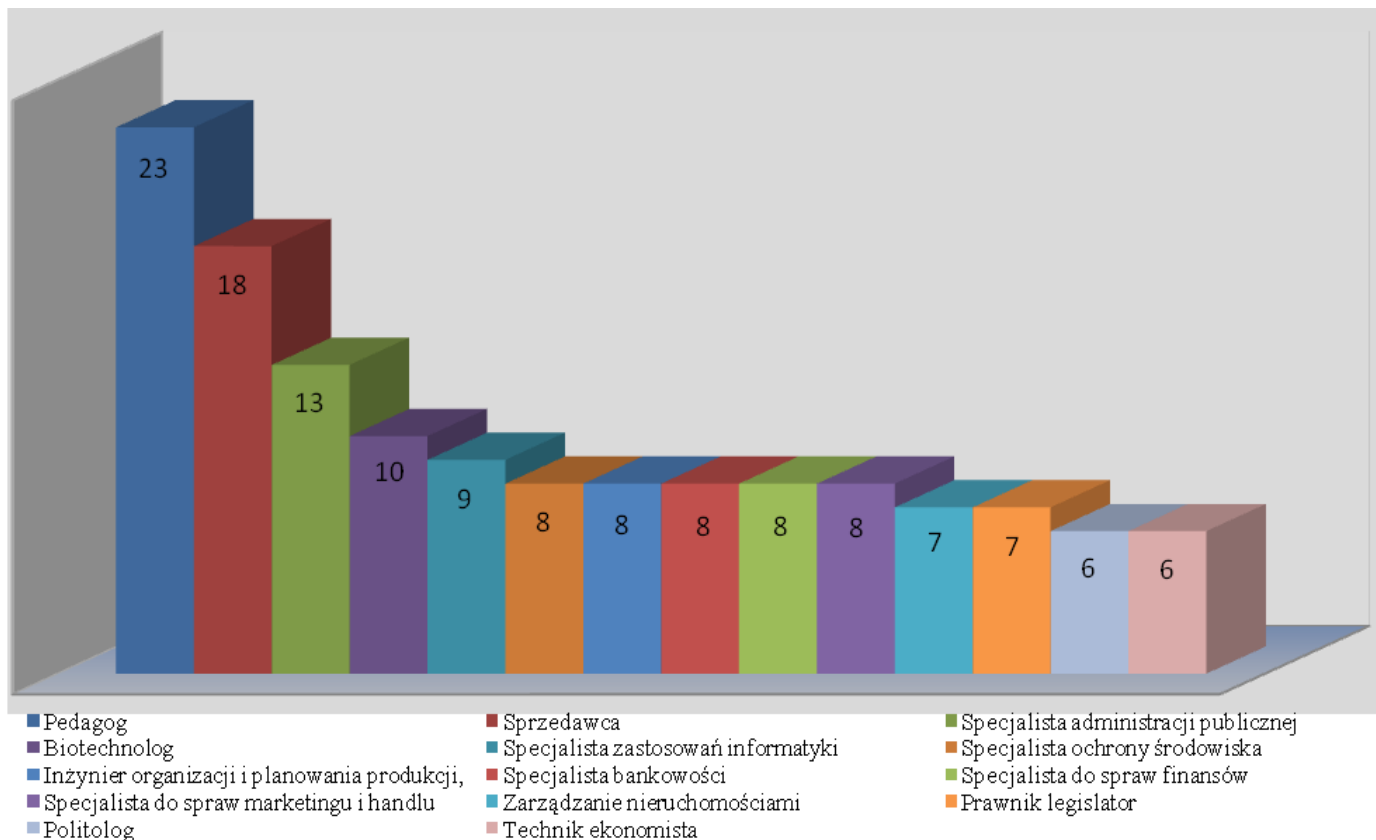
Według stanu w końcu 2011 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie figurowały 582 osoby z miasta Częstochowy znajdujące się w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (4,18% ogółu zarejestrowanych). Liczba bezrobotnych kobiet, które zarejestrowały się w ciągu roku od dnia ukończenia nauki wynosiła 332 (57,04% tej kategorii osób). W analogicznym okresie 2010 roku zarejestrowanych było 550 absolwentów z miasta Częstochowy (4,16% ogółu zarejestrowanych w 2010 roku), natomiast liczba bezrobotnych kobiet wynosiła 323 (58,73% tej kategorii osób).

Z ogółu zarejestrowanych w końcu 2011 roku absolwentów szkół ponadgimnazjalnych – 168 osób nie posiadało zawodu wyuczonego (w tym 82 kobiety). Sytuacja w 2010 roku wyglądała następująco: 143 osoby nie posiadały zawodu wyuczonego, w tym 72 kobiety.

Według stanu w końcu 2011 roku w ewidencji PUP najwięcej bezrobotnych absolwentów skupiały zawody:

- Pedagog (23 osoby),
- Sprzedawca (18 osób),
- Specjalista administracji publicznej (13 osób),
- Biotechnolog (10 osób),
- Specjalista zastosowań informatyki (9 osób),
- Specjalista ochrony środowiska (8 osób),
- Inżynier organizacji i planowania produkcji (8 osób),
- Specjalista bankowości (8 osób),
- Specjalista do spraw finansów (8 osób),
- Specjalista do spraw marketingu i handlu (8osób),

- Zarządzanie nieruchomościami (7 osób),
- Prawnik legislator (7 osób),
- Politolog (6 osób),
- Technik ekonomista (6 osób).



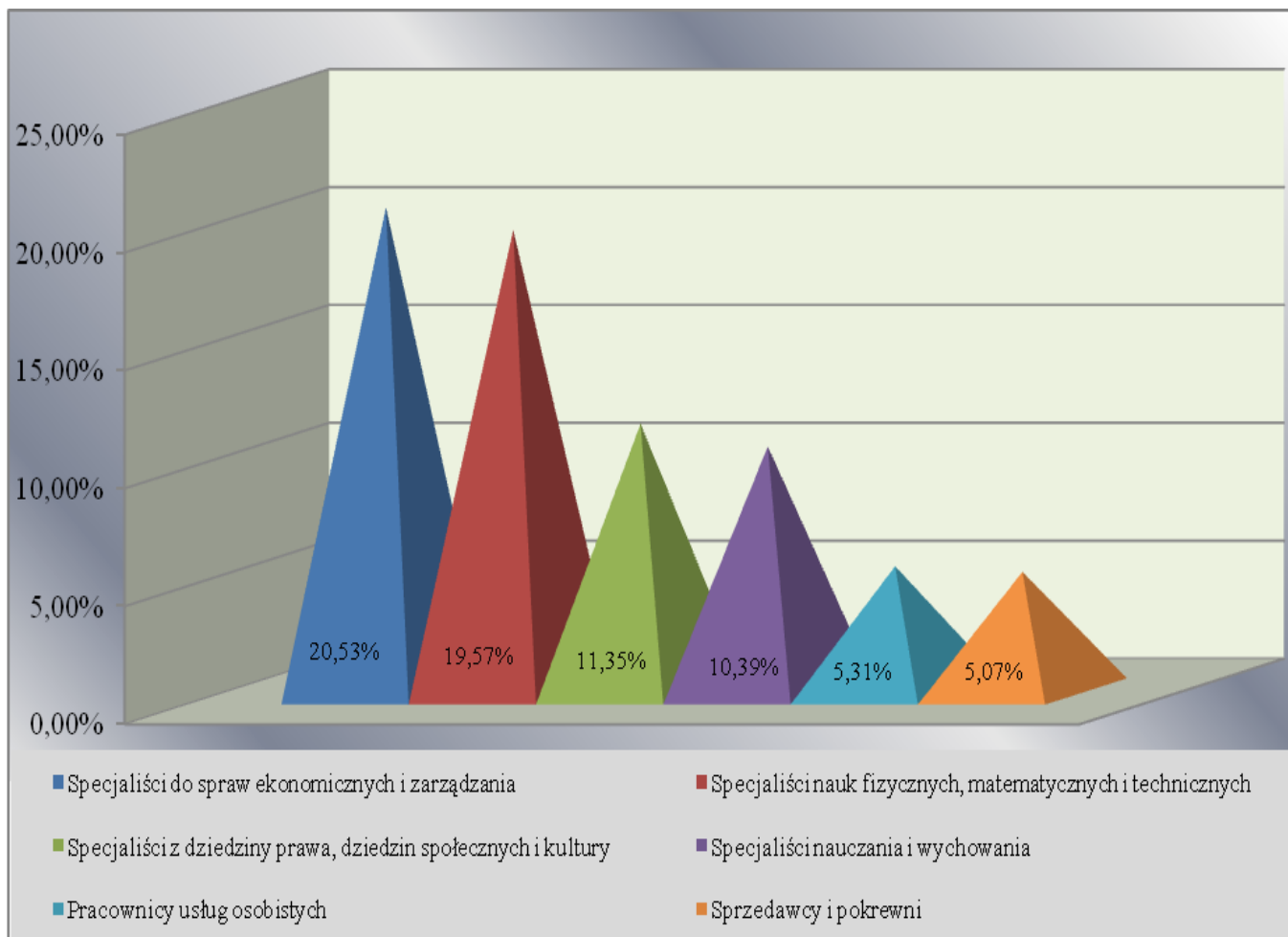
Wykres nr 3: Zawody skupiające największą liczbę bezrobotnych absolwentów.

Struktura bezrobotnych absolwentów według 2-cyfrowych grup zawodowych kształtowała się następująco:

- 1. Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 20,53% bezrobotnej młodzieży w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki.** Dominujące grupy elementarne to: specjaliści do spraw administracji i rozwoju, analitycy finansowi, specjaliści do spraw zarządzania i organizacji, specjaliści do spraw reklamy i marketingu, specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi, specjaliści do spraw rynku nieruchomości, specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości, specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno komunikacyjnych). W ww. grupach elementarnych kobiety będące w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki stanowią 24,00%.
- 2. Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 19,57% bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki.** Dominujące grupy elementarne to: inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji, biologzy i pokrewni, inżynierowie inżynierii środowiska, inżynierowie górnictwa, metalurgii i pokrewni, specjaliści do spraw ochrony środowiska, inżynierowie budownictwa, inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, inżynierowie elektrycy, inżynierowie elektronicy, architekci, chemicy, projektanci grafiki i multimediiów, specjaliści nauk o Ziemi, specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni, inżynierowie mechanicy. W ww. grupach elementarnych kobiety będące w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki stanowią 16,80%.
- 3. Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury – 11,35% bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki.** Dominujące grupy elementarne stanowią specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani, filozofowie, historycy i politolodzy, filolodzy i tłumacze, specjaliści do spraw społecznych,

dziennikarze, archiwiści i muzealnicy, ekonomiści, psychologowie i pokrewni, artyści plastycy. W ww. grupach elementarnych kobiety będące w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki stanowią 12,00%.

4. **Specjaliści nauczania i wychowania – 10,39% bezrobotnej młodzieży w okresie 12 miesięcy od ukończenia nauki**, w tym 14,40% stanowią kobiety. Dominujące grupy elementarne to wizytatorzy i specjaliści metod nauczania, nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego), nauczyciele szkół podstawowych, specjaliści do spraw wychowania małego dziecka, nauczyciele kształcenia zawodowego.
5. **Pracownicy usług osobistych – 5,31% bezrobotnych**. Dominujące grupy elementarne stanowią kucharze, fryzjerzy, kelnerzy, gospodarze budynków, barmani, kosmetyczki i pokrewni. W ww. grupach elementarnych kobiety będące w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki stanowią 6,00%.
6. **Sprzedawcy i pokrewni – 5,07% bezrobotnych**, w tym 7,60% stanowią kobiety. Dominujące grupy elementarne to sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), kasjerzy i sprzedawcy biletów, sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej/internetowej.



Wykres nr 4: Struktura bezrobotnych absolwentów według 2-cyfrowej klasyfikacji grup zawodowych.

1.3 Bezrobotni z miasta Częstochowy zarejestrowani w PUP Częstochowa powyżej 12 miesięcy. Stan w końcu 2011 roku

Na szczególną uwagę zasługują osoby bezrobotne pozostające bez pracy ponad 12 miesięcy od dnia rejestracji w urzędzie pracy. Osoby te stanowiły w końcu 2011 roku 30,79% ogółu zarejestrowanych z miasta Częstochowy, a ich liczba wynosiła 4 282, w tym 2 147 kobiet. Analizując rok 2010 sytuacja przedstawiała się następująco: osoby bezrobotne pozostające bez pracy ponad 12 miesięcy od dnia rejestracji stanowiły w końcu 2010 roku 26,11% ogółu zarejestrowanych z miasta Częstochowy, a ich liczba wynosiła 3 452, w tym 1 678 kobiet.

Osoby nie posiadające zawodu, a pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy w 2011 roku stanowiły 4,30% wszystkich bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy oraz 8,60% wszystkich zarejestrowanych bez zawodu, a w 2010 roku stanowiły 3,94% wszystkich bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy oraz 6,85% wszystkich zarejestrowanych bez zawodu.

Największą liczbę bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w roku 2011 generowały zawody:

Nazwa zawodu	2011 rok	2010 rok
Sprzedawca	393	277
Ślusarz	147	130
Sprzątaczką biurową	113	85
Technik prac biurowych	110	85
Technik ekonomista	108	113
Robotnik budowlany	83	62
Krawiec	77	71
Szwaczka	73	44
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	70	71
Murarz	65	75
Mechanik samochodów osobowych	57	51
Magazynier	50	37
Technik mechanik	48	58
Kucharz	48	27
Pakowacz	47	30
Technik budownictwa	42	38
Robotnik gospodarczy	42	29

Struktura bezrobotnych pozostających w rejestrze powyżej 12 miesięcy według 2-cyfrowych grup zawodowych kształtowała się następująco:

- Sprzedawcy i pokrewni – 11,40%,
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 9,37%,
- Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 9,05%,
- Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 7,32%,
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 7,27%,
- Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 6,05%,
- Średni personel do spraw biznesu i administracji – 5,59%,
- Pracownicy usług osobistych – 4,80%,
- Pomoce domowe i sprzątaczkę – 4,00%,
- Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni – 3,54%,
- Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 3,22%,
- Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 2,83%,
- Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych – 2,81%,
- Specjaliści nauczania i wychowania – 2,70%.

W pozostałych grupach zawodowych udział bezrobotnych nie przekraczał 2,50% ogółu zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy.

1.4 Napływ bezrobotnych według zawodów w mieście Częstochowa w 2011 roku

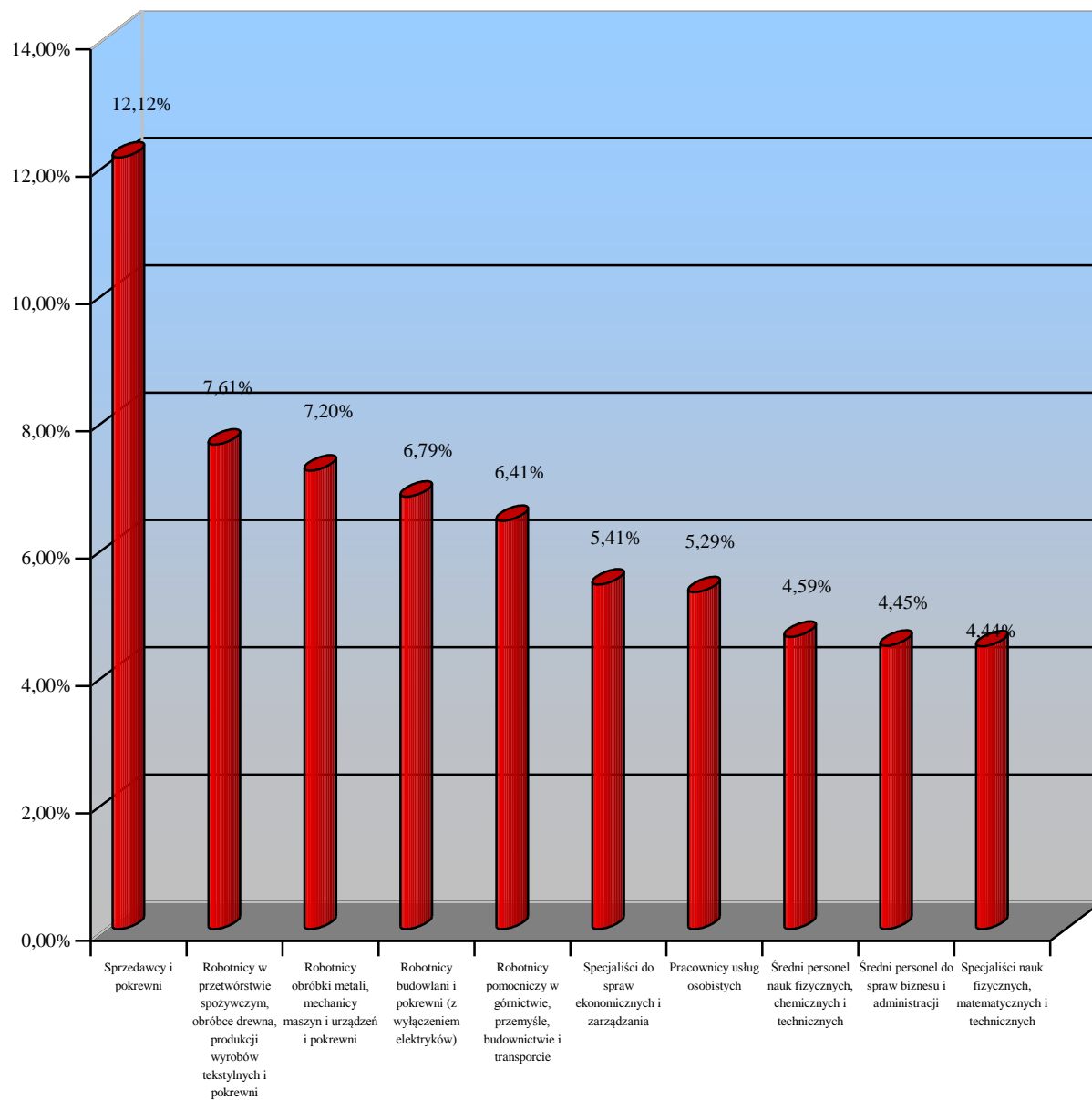
W 2011 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowało się 16 015 osób, w tym 7 510 kobiet. Spośród ogółu rejestrujących się w analizowanym okresie z miasta Częstochowy – 2 909 osoby (18,16%) nie posiadały zawodu.

Największa liczba bezrobotnych zarejestrowała się w zawodach:

Sprzedawca	1185 osób
Ślusarz	363
Robotnik budowlany	260
Technik prac biurowych	249
Magazynier	217
Szwaczka	203
Krawiec	202
Technik ekonomista	187
Sprzątaczką biurową	182
Murarz	179
Robotnik gospodarczy	167
Technik mechanik	151
Specjalista do spraw marketingu i handlu	146
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	144
Przedstawiciel handlowy	143
Kucharz	142
Pakowacz	128
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	127
Kierowca samochodu ciężarowego	125
Pedagog	120

2-cyfrowe grupy zawodowe, w których rejestrowało się najwięcej osób bezrobotnych w 2011 roku to:

- Sprzedawcy i pokrewni – 12,12%,
- Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 7,61%,
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 7,20%,
- Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 6,79%,
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 6,41%,
- Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 5,41%,
- Pracownicy usług osobistych – 5,29%,
- Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 4,59%,
- Średni personel do spraw biznesu i administracji – 4,45%,
- Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 4,44%.



Wykres nr 5: Dwucyfrowe grupy zawodowe, w których rejestrowało się najwięcej osób bezrobotnych w 2011 roku.

Wśród rejestrujących się kobiet największe bezrobocie generowały zawody:

Sprzedawca	994 osoby
Technik prac biurowych	221
Szwaczka	194
Krawiec	179
Sprzątaczką biurową	177
Technik ekonomista	159
Fryzjer	103
Pedagog	101

Wśród absolwentów szkół w 2011 roku do Powiatowego Urzędu Pracy zgłosiło się 1 448 osób w celu zarejestrowania się jako osoby bezrobotne, wśród których zdecydowaną większość stanowiły kobiety – 825 osób. Żadnego zawodu wyuczonego nie posiadało 380 osób, w tym 192 kobiety.

Największa liczba bezrobotnych absolwentów rejestrowała się po ukończeniu nauki w zawodach:

- Pedagog – 58 osób,
- Sprzedawca – 45 osób,
- Specjalista zastosowań informatyki – 44 osoby,
- Specjalista administracji publicznej – 29 osób,
- Inżynier organizacji i planowania produkcji – 23 osoby,
- Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 22 osoby,
- Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji – 20 osób,
- Specjalista ochrony środowiska – 19 osób,
- Pozostali inżynierowie górnictwa, metalurgii i pokrewni – 17 osób,
- Specjalista do spraw finansów – 16 osób.

2. ANALIZA OFERT PRACY POZYSKANYCH W MIEŚCIE CZĘSTOCHOWA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W 2011 ROKU

Pracodawcy z terenu miasta Częstochowy w 2011 roku zgłosili do Powiatowego Urzędu Pracy 3 012 wolnych miejsc pracy.

Najwięcej ofert pracy w 2011 roku zostało zgłoszonych w zawodach:

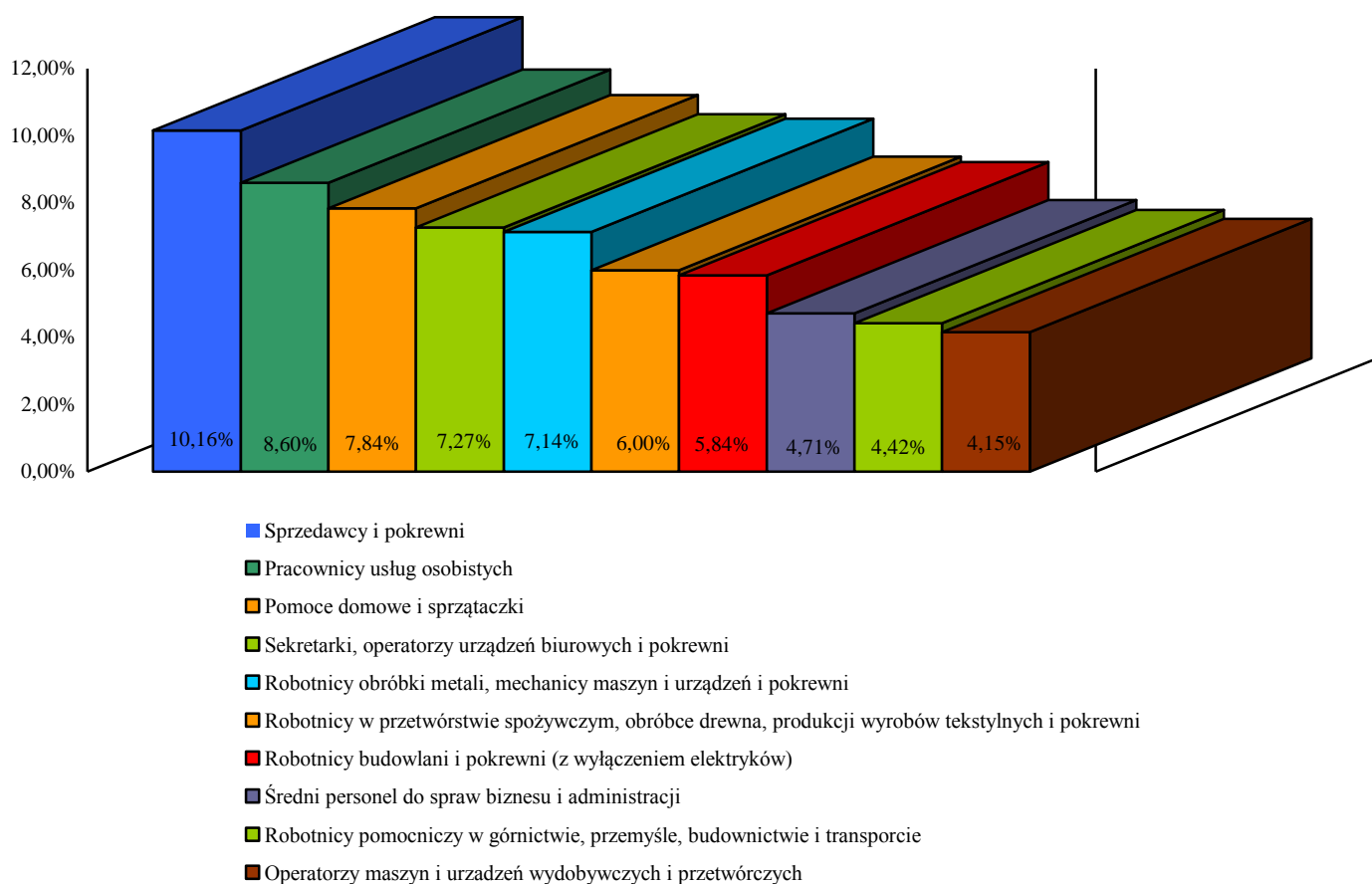
Sprzątaczką biurową	183
Technik prac biurowych	172
Sprzedawca	145
Robotnik gospodarczy	123
Krawiec	62
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	61
Szwaczka	60
Magazynier	53
Technik handlowiec	49
Fryzjer	48
Telemarketer	39
Technik administracji	38
Robotnik budowlany	38
Operator suwnic (suwnicowy)	37

Analizując oferty pracy według 2-cyfrowych grup zawodowych należy stwierdzić, że w 2011 roku największy popyt na pracowników wystąpił w grupach zawodowych:

- Sprzedawcy i pokrewni – 10,16%,
- Pracownicy usług osobistych – 8,60%,
- Pomoce domowe i sprzątaczkę – 7,84%,
- Sekretarki, operatorzy urzędów biurowych i pokrewni – 7,27%,
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urzędów i pokrewni – 7,14%,
- Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 6,00%,
- Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 5,84%,

- Średni personel do spraw biznesu i administracji – 4,71%,
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 4,42%,
- Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych – 4,15%.

W pozostałych 2 - cyfrowych grupach zawodowych popyt na pracowników nie przekroczył 4,00%.



Wykres nr 6: Największy popyt na pracowników według 2-cyfrowych grup zawodowych w 2011 roku.

3. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analizując poszczególne grupy zawodowe bezrobotnych oraz zgłoszone oferty pracy można określić, które zawody są deficytowe, równoważne, a które nadwyżkowe.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe wyznaczone są w oparciu o następujące mierniki:

- średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej,
- wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów,
- wskaźnik długotrwałego bezrobocia,
- wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy.

Średnia miesięczna nadwyżka (deficytu) podaży siły roboczej stanowi różnicę między średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie „k” danego roku, a średnią miesięczną liczbą zgłoszonych ofert pracy w zawodzie „k” w tym okresie.

W analizowanym okresie wśród bezrobotnych miasta Częstochowy nadwyżka podaży siły roboczej wystąpiła przede wszystkim wśród osób bez zawodu (242,41) oraz poprzednio pracujących w zawodach:

- Sprzedawca (86,67),
- Ślusarz (27,67),
- Robotnik budowlany (18,50),
- Technik ekonomista (15,58),
- Magazynier (13,67),
- Technik mechanik (12,58),
- Murarz (12,00),
- Szwaczka (11,92),
- Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle (11,83),
- Krawiec (11,67),

- Specjalista do spraw marketingu i handlu (10,50).

Największy deficyt podaży siły roboczej wystąpił w zawodach:

- Monter konstrukcji stalowych (-2,25),
- Pracownik ochrony fizycznej bez licencji (-2,00),
- Operator suwnic (suwnicowy) (-1,92),
- Broker ubezpieczeniowy (-1,67),
- Telemarketer (-1,67),
- Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food (-1,67).

3.1 Ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych według wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest to stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w zawodzie „k” w danym roku do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie w roku, przy czym:

- zawody o wskaźniku poniżej 0,9 to zawody nadwyżkowe,
- zawody o wskaźniku $\geq 0,9$ oraz $\leq 1,1$ to zawody zrównoważone,
- zawody o wskaźniku $> 1,1$ to zawody deficytowe.

W 2011 roku wśród bezrobotnych miasta Częstochowy większość z nich posiadała zawód nadwyżkowy. W wielu przypadkach dla bezrobotnych nie wpłynęła ani jedna oferta pracy.

Spośród 41 dużych grup zawodowych według kodu 2-cyfrowego, aż 34 było nadwyżkowych, jedna spośród badanych grup była deficytowa, a mianowicie robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie. Natomiast nie zanotowano grupy zawodów zrównoważonych.

W 41 wymienionych grupach zawodowych wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów w sześciu przypadkach osiągnął wartość 0.

Do grup tych zaliczamy: „Leśników i rybaków”, „Kierowników w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych”, „Rolników i rybaków pracujących na własne potrzeby”, „Żołnierzy szeregowych”, „Sprzedawców ulicznych i pracowników świadczących usługi na ulicach”, „Przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i dyrektorów generalnych”. Natomiast żadna z 41 grup zawodowych nie osiągnęła wskaźnika o wartości maksymalnej.

Zawody nadwyżkowe według wskaźnika intensywności nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu (przykładowe 30 zawodów)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu
1.	121103	Kierownik działu finansowego
2.	132103	Kierownik działu produkcji
3.	211104	Fizyk medyczny
3.	214606	Inżynier inżynierii materiałowej
4.	216602	Grafik komputerowy multimedialny
5.	228903	Kosmetolog
6.	235107	Pedagog
7.	242301	Analitik pracy
8.	252301	Administrator sieci informatycznej
9.	311101	Laborant chemiczny
10.	311924	Technik technologii odzieży
11.	321301	Technik farmaceutyczny
12.	331301	Księgowy
13.	341205	Pracownik socjalny
14.	351203	Technik informatyk
15.	432103	Magazynier
16.	515303	Robotnik gospodarczy
17.	524902	Doradca klienta
18.	711502	Cieśla szalunkowy
19.	713203	Lakiernik samochodowy
20.	722314	Tokarz w metalu
21.	731305	Złotnik - jubiler
22.	741201	Elektromechanik
23.	751105	Rzeźnik - wędliniarz
24.	811105	Operator koparko - ładowarki
25.	815102	Operator maszyn przędzalniczych
26.	815301	Operator maszyn do szycia
27.	818205	Palacz kotłów centralnego ogrzewania wodnych rusztowych
28.	833101	Kierowca autobusu
29.	932913	Sortowacz
30.	933304	Robotnik magazynowy

Zawody deficytowe według wskaźnika intensywności deficytu na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu (przykładowe 30 zawodów)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu
1.	211302	Chemik – technologia chemiczna
2.	213201	Doradca rolniczy
3.	214303	Inżynier inżynierii środowiska – gospodarka wodna i hydrologia
3.	235301	Lektor języka angielskiego
4.	235502	Instruktor tańca
5.	242109	Specjalista do spraw pozyskiwania funduszy
6.	243203	Specjalista do spraw public relations
7.	244101	Pośrednik w obrocie nieruchomościami
8.	251401	Programista aplikacji
9.	312290	Pozostali mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym
10.	321103	Technik elektroradiolog
11.	331104	Pracownik obsługi produktów finansowych
12.	334304	Asystent zarządu
13.	334402	Sekretarka medyczna
14.	343203	Florysta
15.	343301	Bibliotekarz
16.	343302	Pracownik galerii/muzeum
17.	343901	Animator kultury
18.	422603	Rejestratorka medyczna
19.	441402	Archiwista zakładowy
20.	514205	Pracownik solarium
21.	524404	Telemarketer
22.	532902	Pomoc dentystyczna
23.	711101	Konserwator budynków
24.	713190	Pozostali malarze i pokrewni
25.	721404	Monter konstrukcji stalowych
26.	741104	Elektryk budowlany
27.	751290	Pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni
28.	811409	Szlifierz kamienia
29.	815201	Operator maszyn dziewiarskich
30.	818206	Palacz kotłów parowych

Analizując wartości wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) dla poszczególnych zawodów na poziomie 6-cyfrowego kodu zauważamy, że zawodami zrównoważonymi w 2011 roku były:

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu
1.	132301	Kierownik budowy
2.	214906	Inżynier energetyk
3.	214919	Inżynier włókiennik
4.	216604	Projektant grafiki
5.	223205	Położna specjalista pielęgniarstwa położniczego
6.	227101	Diagnosta laboratoryjny
7.	232006	Nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych
8.	234202	Wychowawca małego dziecka
9.	235909	Nauczyciel – specjalista terapii pedagogicznej
10.	243103	Menedżer produktu
11.	261906	Prawnik legislator
12.	262102	Muzealnik
13.	325301	Optyk okularowy
14.	331103	Pośrednik finansowy
15.	331505	Rzeczoznawca samochodowy
16.	333101	Agent celny
17.	333190	Pozostali spedytorzy i pokrewni
18.	333906	Technik organizacji reklamy
19.	351103	Technik teleinformatyk
20.	432301	Dyspozytor radio taxi
21.	441202	Kurier
22.	514290	Pozostałe kosmetyczki i pokrewni
23.	711903	Monter rusztowań
24.	721403	Monter konstrukcji aluminiowych
25.	731407	Odlewnik wyrobów ceramicznych
26.	731690	Pozostali sztylciarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni
27.	732201	Drukarz
28.	732290	Pozostali drukarze
29.	742117	Serwisant sprzętu komputerowego
30.	811104	Operator koparki
31.	811106	Operator ładowarki
32.	815604	Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia
33.	821304	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych
34.	911207	Sprzątaczką biurowa
35.	962903	Parkingowy

Spośród 1 156 zawodów figurujących w rejestrze PUP w Częstochowie w 2011 roku w przypadku 76 zawodów, w których pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie na pracowników, nie odnotowano osób rejestrujących się w tych zawodach.

Zawodami tymi były, m.in.:

- Dyrektor szkoły,
- Meteorolog,
- Konsultant komitetu technicznego,
- Pozostali projektanci grafiki i multimediiów,
- Logopeda,
- Nauczyciel w placówkach pozaszkolnych,
- Inspektor nadzoru budowlanego,
- Specjalista do spraw szkoleń,
- Administrator baz danych,
- Technik automatyk,
- Technik technologii szkła,
- Technik weterynarii,
- Broker ubezpieczeniowy,
- Instruktor odnowy biologicznej,
- Operator aplikacji komputerowych,
- Technik archiwista,
- Manikiurzystka,
- Bukieciarz,
- Monter żaluzji,
- Ślusarz galanterii metalowej,
- Wytwórca sztucznych kwiatów,
- Monter elektronik,
- Tartacznik,
- Operator spycharki,

- Operator skrawarek drewna,
- Operator automatów do formowania wyrobów szklanych,
- Operator urządzeń znakujących,
- Monter pojazdów i urządzeń transportowych,
- Operator maszyn leśnych,
- Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food.

Zważywszy jednak na fakt, iż do celów statystycznych wskazywany jest tylko jeden zawód (wyuczony bądź wykonywany), a często osoby bezrobotne posiadają ich kilka, przedstawienie zawodów, w których nie rejestrowali się bezrobotni nie jest do końca precyzyjne.

3.2 Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie w mieście Częstochowa w 2011 roku

Negatywnym zjawiskiem występującym na częstochowskim rynku pracy jest wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych.

Miernikiem zawodów generujących długotrwale bezrobocie jest wskaźnik długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie (udział bezrobotnych w zawodzie „k” pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy według stanu w końcu danego okresu w ogólnej liczbie bezrobotnych w tym zawodzie według stanu w końcu tegoż okresu).

Spośród 352 4-cyfrowych grup zawodowych elementarnych w 2011 roku w 15 grupach bezrobocie generowały osoby, które pozostają bez pracy dłużej niż 12 miesięcy, a mianowicie:

1.	Technicy urzędów ruchu lotniczego
2.	Kierownicy w gastronomii
3.	Literaci i inni autorzy tekstów
4.	Kodowacze, korektorzy i pokrewni
5.	Optycy okularowi
6.	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych
7.	Pracownicy biur informacji
8.	Projektanci i administratorzy baz danych
9.	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń
10.	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów
11.	Sadownicy
12.	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych
13.	Robotnicy pomocniczy w kopalniach i kamieniołomach
14.	Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców
15.	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku

W przypadku 82 grup zawodowych według 4-cyfrowego kodu, wskaźnik długotrwałego bezrobocia osiągnął wartość 0, co oznacza, że nie występowały wśród tych grup osoby długotrwanie bezrobotne. Zawodami tymi były:

1.	Farmaceuci
2.	Kartografowie i geodeci
3.	Matematycy, statystycy i pokrewni
4.	Nauczyciele akademicki
5.	Nauczyciele szkół specjalnych
6.	Administratorzy systemów komputerowych
7.	Lekarze i specjaliści
8.	Lekarze dentyści i specjaliści
9.	Lekarze bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
10.	Lekarze dentyści bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
11.	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
12.	Meteorolodzy
13.	Technicy weterynarii
14.	Technicy sieci internetowych
15.	Technicy archiwiści i pokrewni
16.	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)
17.	Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni
18.	Agenci do spraw rynku nieruchomości
19.	Choreografowie i tancerze
20.	Biolodzy i pokrewni
21.	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia
22.	Kierownicy biura

23.	Kierownicy do spraw finansowych
24.	Kierownicy w instytucjach edukacyjnych
25.	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi
26.	Mistrzowie produkcji w budownictwie
27.	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym
28.	Pielęgniarki specjalistki
29.	Piloci statków powietrznych i personel pokrewny
30.	Aktorzy
31.	Planiści produkcyjni
32.	Ankieterzy
33.	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej
34.	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy
35.	Pośrednicy handlowi
36.	Położne specjalistki
37.	Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
38.	Żołnierze szeregowi
39.	Operatorzy aparatury medycznej
40.	Operatorzy wprowadzania danych
41.	Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku
42.	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni
43.	Specjaliści do spraw public relations
44.	Specjaliści diagnostyki laboratoryjnej
45.	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych
46.	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
47.	Architekci krajobrazu
48.	Archiwiści i muzealnicy
49.	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek
50.	Projektanci aplikacji sieciowych i multimediiów
51.	Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży
52.	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)
53.	Praktykujące niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii
54.	Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny
55.	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany
56.	Psycholodzy i pokrewni
57.	Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni
58.	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)
59.	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych
60.	Marynarze i pokrewni
61.	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych
62.	Odczytujący liczniki i wybierający monety z automatów
63.	Mechanicy statków powietrznych i pokrewni
64.	Układacze towarów na półkach
65.	Kowale i operatorzy pras kuźniczych
66.	Monterzy budownictwa wodnego
67.	Rolnicy upraw polowych

68.	Robotnicy zwalczania szkodników i chwastów
69.	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni
70.	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby
71.	Sortowacze odpadów
72.	Operatorzy maszyn do prania
73.	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich
74.	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna
75.	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych
76.	Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami
77.	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach
78.	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani
79.	Asystenci nauczycieli
80.	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna
81.	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali
82.	Właściciele sklepów

3.3 Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w mieście Częstochowa ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty w 2011 roku

Podstawowym miernikiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest **wskaźnik szansy uzyskania oferty w danym zawodzie**, który jest stosunkiem średniej miesięcznej liczby ofert pracy w zawodzie „k” do średniego miesięcznego poziomu bezrobocia w tym zawodzie.

Wśród bezrobotnych z terenu miasta Częstochowy ww. wskaźnik kształtował się poniżej 0,19.

W 2011 roku najmniejszą szansę zatrudnienia mieli bezrobotni sklasyfikowani w grupach zawodowych według kodu 2-cyfrowego:

- Leśnicy i rybacy,
- Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych,
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- Żołnierze szeregowi,
- Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach,
- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni.

Najwyższym wskaźnikiem szansy uzyskania oferty odznaczała się grupa:

- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie (0,19),
- Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (0,06),
- Pracownicy usług ochrony (0,06),
- Pomoce domowe i sprzątaczkę (0,06).

3.4 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w 2011 roku

W 2011 roku w PUP w Częstochowie zarejestrowanych było 12 467 osób posiadających udokumentowany staż pracy.

Ponad 68% bezrobotnych pochodziło z czterech sekcji PKD, a mianowicie:

- Przetwórstwo przemysłowe 3 209 osób (25,74%),
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle 2 809 osób (22,53%),
- Budownictwo 1 381 osób (11,08%),
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca 1 112 osób (8,92%)

W przypadku ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców w 2011 roku większość z nich pochodziła z sekcji:

- Przetwórstwo przemysłowe – 19,52%,
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 16,77% wszystkich ofert pracy,
- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 11,72%,
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 11,62%,
- Budownictwo – 8,13%,
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 5,78%,
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 4,12%.

Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w 2011 roku w mieście Częstochowa

Sekcja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	zarejestrowani w 2011 roku	stan w końcu 2011 roku	zgłoszone w 2011 roku	stan w końcu 2011 roku
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,5535	0,6985	0,3320	0,0000
Górnictwo i wydobywanie	0,0401	0,0531	0,0000	0,0000
Przetwórstwo przemysłowe	25,7399	28,1608	19,5220	53,8461
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,1684	0,1768	0,0000	0,0000
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,8743	0,8488	0,2656	0,0000
Budownictwo	11,0772	11,1317	8,1341	0,0000
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	22,5315	22,6525	16,7663	5,7692
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3,9705	3,4218	3,0544	1,9231
Transport i gospodarka magazynowa	2,9759	2,8382	1,6268	5,7692
Informacja i komunikacja	1,1149	1,0256	3,1541	0,0000
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,7807	1,6711	2,8884	0,0000
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1,5722	1,7507	2,5896	1,9231
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4,4678	3,9434	5,7769	11,5385
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	8,9195	7,7984	11,6202	3,8462
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3,8181	4,0584	11,7198	7,6923
Edukacja	2,9197	2,8382	2,4900	0,0000
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2,0294	2,3696	4,1169	5,7692

Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1,5160	1,7949	3,2205	0,0000
Pozostała działalność usługowa	1,8048	1,4324	2,7224	1,9231
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0,0561	0,0707	0,0000	0,0000
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
Działalność nie zidentyfikowana	2,0695	1,2644	0,0000	0,0000
Ogółem	100	100	100	100

WNIOSKI

Przeprowadzona analiza przedstawia obraz bezrobocia w zakresie zawodów deficytowych i nadwyżkowych występujących na rynku pracy miasta Częstochowy. Jest ona tylko materiałem wycinkowym ujmującym porównanie ilości osób zarejestrowanych według zawodów w porównaniu do ilości ofert pracy, które są zgłaszane do Urzędu Pracy. Od 2009 roku obserwujemy wzrost bezrobocia na lokalnym rynku pracy. Firmy zmniejszają zatrudnienie, ponieważ maleje popyt na ich produkty. Spada, więc zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie.

W związku z tym, iż sytuacja na rynku pracy ulega ciągłym zmianom, wzrastają potrzeby w zakresie posiadania szczegółowych, aktualnych, kompleksowych informacji w tym zakresie.

Prezentowana analiza pozwala sformułować następujące wnioski:

- w ewidencji PUP w Częstochowie figurowało 13 909 bezrobotnych z miasta Częstochowy, w tym 6 830 kobiet. Z ogółu zarejestrowanych bezrobotna młodzież stanowiła 4,18% (582 osoby), a osoby długotrwale bezrobotne pozostające bez pracy ponad 12 miesięcy stanowiły w końcu 2011 roku 30,79% ogółu zarejestrowanych (4 282 osoby, w tym 2 147 kobiet);
- zasadniczą liczbę bezrobotnych generowały zawody: sprzedawca, ślusarz, technik prac biurowych, robotnik budowlany, technik ekonomista, sprzątaczką biurową, krawiec, szwaczka, magazynier, murarz, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, technik mechanik, kucharz, robotnik gospodarczy;
- największa liczba bezrobotnych znajdowała się w grupie dużej „Sprzedawcy i pokrewni” – 11,91% oraz w grupie „Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni” - udział tej grupy w ogólnej liczbie zarejestrowanych z miasta Częstochowy stanowił 8,16%;

- wśród zarejestrowanych absolwentów najczęściej bezrobotnych skupiały zawody: pedagog, sprzedawca, specjalista administracji publicznej, biotechnolog, specjalista zastosowań informatyki, specjalista ochrony środowiska, inżynier organizacji i planowania produkcji, specjalista bankowości, specjalista do spraw finansów, specjalista do spraw marketingu i handlu, zarządzanie nieruchomościami, prawnik legislator, politolog, technik ekonomista;
- największą liczbę bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy od dnia rejestracji generowały zawody: sprzedawca, ślusarz, sprzątaczką biurową, technik prac biurowych, technik ekonomista, robotnik budowlany, krawiec, szwaczka, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, murarz, mechanik samochodów osobowych, magazynier, technik mechanik, kucharz, pakowacz, technik budownictwa, robotnik gospodarczy;
- w 2011 roku pracodawcy zgłosili do Urzędu Pracy w Częstochowie łącznie 3 012 wolnych miejsc pracy. Najwięcej z nich wpłynęło dla bezrobotnych w zawodach: sprzątaczką biurową, technik prac biurowych, sprzedawca, robotnik gospodarczy, krawiec, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, szwaczka, magazynier, technik handlowiec, fryzjer, telemarketer, technik administracji, robotnik budowlany, operator suwnic (suwnicowy);
- w 2011 roku wśród osób bezrobotnych z miasta Częstochowy średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej wystąpiła przede wszystkim wśród osób bez zawodu (242,41) oraz poprzednio pracujących w zawodach: sprzedawca, ślusarz, robotnik budowlany, technik ekonomista, magazynier, technik mechanik, murarz, szwaczka, pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, krawiec, specjalista do spraw marketingu i handlu;
- największy deficyt podaży siły roboczej wystąpił w zawodach: monter

konstrukcji stalowych, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, operator suwnic (suwnicowy), broker ubezpieczeniowy, telemarketer, pracownik przygotowujący posiłki typu fast food;

- najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia występował w 15 grupach zawodowych, natomiast według 4-cyfrowego kodu w 82 grupach zawodowych wskaźnik osiągnął wartość 0 (nie było osób długotrwale bezrobotnych w tych zawodach). Zawodami tymi były min.: farmaceuci, kartografowie i geodeci, matematycy, statystycy i pokrewni, nauczyciele akademicki, nauczyciele szkół specjalnych, lekarze dentyści i specjaliści, meteorolodzy, technicy weterynarii, technicy sieci internetowych, biolodzy i pokrewni;
- z 41 grup zawodowych według kodu 2-cyfrowego wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów w sześciu przypadkach osiągnął wartość 0. Do grup tych zaliczamy: „Leśników i rybaków”, „Kierowników w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych”, „Rolników i rybaków pracujących na własne potrzeby”, „Żołnierzy szeregowych”, „Sprzedawców ulicznych i pracowników świadczących usługi na ulicach”, „Przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i dyrektorów generalnych”. Natomiast żadna z grup zawodowych nie osiągnęła wartości maksymalnej;
- wśród bezrobotnych z terenu miasta Częstochowy wskaźnik szansy uzyskania oferty w danym zawodzie kształtował się poniżej 0,19. Najmniejszą szansę zatrudnienia mieli bezrobotni sklasyfikowani w następujących grupach zawodowych według kodu 2-cyfrowego: „Leśnicy i rybacy”, „Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych”, „Rolnicy i rybacy pracujących na własne potrzeby”, „Żołnierze szeregowi”, „Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczących usługi na ulicach”, „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni”;

- z kolei największą szansę na uzyskanie oferty pracy w 2011 roku mieli bezrobotni z grup zawodowych: „Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie”, „Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki”, „Pracownicy usług ochrony”, „Pomoce domowe i sprzątaczkę”;
- w odniesieniu do podziału wg sekcji PKD największą liczbę bezrobotnych generowały sekcje: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Budownictwo”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”;
- najwięcej ofert pracy zgłoszono z branży: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Budownictwo”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”. „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”.